

Tauw

A'dam SOK Groen: Zuidas Toetsing Wnb: Vivaldi Kavel 13 en de Breevastkavel (kavel 4)

2 december 2019

Verantwoording

Titel	A'dam SOK Groen: Zuidas Toetsing Wnb: Vivaldi Kavel 13 en de Breevastkavel (kavel 4)
Opdrachtgever	Ingenieursbureau Gemeente Amsterdam
Projectleider	Martijn Horstman
Auteur(s)	Roel de Greeff
Tweede lezer	Kees Straates
Uitvoering veldwerk	Roel de Greeff & Karin Boelens
Projectnummer	1269739
Aantal pagina's	19
Datum	2 december 2019
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Doel	4
1.2	Wetgeving	4
1.3	Te beschouwen onderdelen Wnb	5
1.4	Werkwijze	5
1.5	Kwaliteit	5
2	Situatie en beoogde ontwikkeling	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Beoogde ontwikkeling	7
3	Soortenbescherming	8
3.1	Beschermingsregime en bepalingen	8
3.2	Vrijstellingen	8
3.3	Zorgplicht	9
3.4	Literatuuronderzoek	10
3.5	Effecten	11
3.5.1	Grondgebonden zoogdieren	11
3.5.2	Vleermuizen	11
3.5.3	Broedvogels	12
3.5.4	Zorgplicht	13
4	Gemeentelijk beleid Amsterdam	14
4.1	Hoofdgroenstructuur	14
4.2	Hoofdbomenstructuur en monumentale bomen	14
4.3	Exoten	14
4.4	Natuurkansen en knelpunten	15
4.5	Beschermde muurplanten en orchideeën	15
5	Conclusies en aanbevelingen	16
5.1	Wet natuurbescherming	16
5.2	Gemeentelijk natuurbeleid	17
6	Literatuur	19

1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van gemeente Amsterdam heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet natuurbescherming voor het bouwrijp maken en herontwikkeling van de Breevastkavel (kavel 4) en het tijdelijk gebruik van de Vivaldi Kavel 13 tijdens de bouw van Kavel 12 (EMA) en Kavel 14 (Van der Valk Hotel) op de Zuidas van Amsterdam. Kavel 13 wordt momenteel zelf niet bebouwd. Het bouwrijp maken van Kavel 13 staat gepland voor augustus 2020. De bouw van de kavel staat het laatste kwartaal van 2022 gepland. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

In de rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

- Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?
- Zijn maatregelen en/of een ontheffing / vergunning nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

Aanvullend op de Wet natuurbescherming wordt in deze natuurtoets ook getoetst aan het gemeentelijke beleid van Amsterdam (zie hoofdstuk 4). Zo wordt de ontwikkeling aan de Amsterdamse ecologische structuur, beschermde bomen en de hoofdbomenstructuur getoetst. Ook wordt gekeken of natuurkansen en/of knelpunten aanwezig zijn en hoe omgegaan moet worden met eventueel aanwezige exotische planten (of dieren).

1.2 Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna te noemen "Wnb") in werking. De Wnb is het nieuwe wettelijke stelsel voor natuurbescherming en vervangt drie tot dan bestaande wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

Het beschermingsregime gaat uit van het "nee, tenzij-principe". Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Holland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb

Het is noodzakelijk om de ontwikkeling te toetsen aan soortenbescherming (vanwege de mogelijke aanwezigheid van flora en fauna). Een toetsing aan beschermde gebieden en houtopstanden is niet nodig.

Het meest dichtbij gelegen N2000 gebied is het gebied Botshol op 8,5 kilometer. Het meest dichtbij gelegen stikstofgevoelige N2000 gebied is ook Botshol. Gezien de afstand tot Natura 2000-gebieden (8,5 kilometer) en de tijdelijke aard van de werkzaamheden is niet te verwachten dat de werkzaamheden negatieve effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Effecten als gevolg van geluid, trilling en licht zijn dan ook op voorhand uit te sluiten. Effecten op Natura 2000 gebieden als gevolg van de uitstoot van stikstof zijn niet te verwachten. Zekerheid hierover kan uitsluitend worden verkregen door het uitvoeren van een AERIUS berekening.

Toetsing in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de vorm van een 'Nee-Tenzij'-toets is niet nodig, aangezien het plangebied niet binnen het NNN ligt.

Onder de Wnb zijn sommige houtopstanden en solitaire bomen beschermd. In het kader van de werkzaamheden op de Zuidas worden mogelijk bomen gekapt. Deze bevinden zich echter allemaal binnen de bebouwde kom van Amsterdam. Kap of het verplaatsen is daar mogelijk als een omgevingsvergunning aangevraagd en verleend wordt. Toetsing aan beschermde houtopstanden is daarom geen onderdeel van deze natuurtoets.

1.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data (zie ook Hoofdstuk 6)
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- Natuurkaart van Tauw (<https://www.tauw.nl/op-welk-terrein/ecologie/ecoviewer.html>)
- Een oriënterend veldbezoek uitgevoerd op 12 maart 2019

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten en gebieden in of in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals hollen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

1.5 Kwaliteit

Voor soortenbescherming is een volledige garantie over de aanwezigheid niet te geven. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

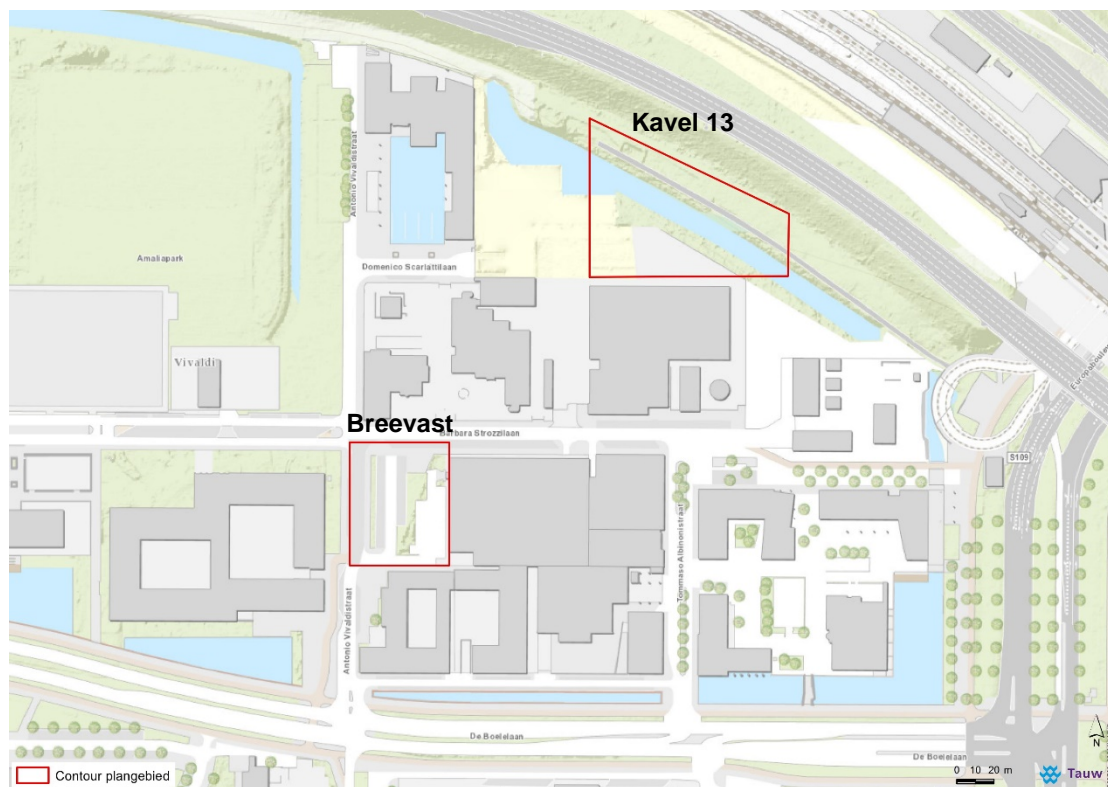
2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om het terrein van de Vivaldi Kavel 13 en de Breevastkavel (kavel 4) op de Zuidas te Amsterdam. Kavel 13 betreft in de huidige situatie het tijdelijk gebruik van de kavel voor de bouw van Kavel 12 (EMA) en Kavel 14 (Van der Valk Hotel) op de Zuidas van Amsterdam. De Breevastkavel (kavel 4) betreft in de huidige situatie een parkeerterrein met wat aangeplante struiken en vaste planten. Het parkeerterrein grenst direct aan een openbare weg en aan een bedrijfspand.

Kavel 13 bevat in de plangebiedkaart nog een watergang. In de huidige situatie is deze watergang echter aangepast en met harde oeverbeschoeiing uitgerust. De watergang is dus nog aanwezig, maar heeft weinig tot geen betekenis meer voor natuurwaarden.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied

Figuur 2.2 geeft een sfeerimpressie van het gebied. Van Kavel 13 zijn geen goede foto's omdat het terrein alleen van afstand met verrekijker is bekeken. Er was op het moment van aanwezigheid geen terreintoestemming, maar vanwege het intensieve gebruik van het terrein heeft dit geen effecten op de toetsing. Van de Breevastkavel (kavel 4) zijn wel meer foto's beschikbaar.

Figuur 2.2 Impressie van het plangebied met links Kavel 13 van een afstand met op de achtergrond het nieuwe hoge gebouw van Kavel 12 (EMA) en rechts de Breevastkavel (kavel 4)

2.2 Beoogde ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling betreft het bouwrijp maken en herontwikkeling van de Breevastkavel (kavel 4) en het tijdelijk gebruik van de Vivaldi Kavel 13 tijdens de bouw van Kavel 12 (EMA) en Kavel 14 (Van der Valk Hotel) op de Zuidas van Amsterdam. Kavel 13 wordt momenteel zelf niet bebouwd. Het bouwrijp maken van Kavel 13 staat gepland voor augustus 2020. De bouw van de kavel staat het laatste kwartaal van 2022 gepland.

3 Soortenbescherming

In dit hoofdstuk volgt antwoord op de vraag de beoogde activiteiten schade (kunnen) op beschermde flora en fauna tot gevolg hebben.

3.1 Beschermingsregime en bepalingen

Het onderdeel soortenbescherming onder de Wnb heeft bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Vogels: Het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de Vogelrichtlijn
- Dieren en planten: Het gaat hier om inheemse dieren en planten, die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: Het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime geldt een aantal verbodsbepalingen. Hier is ook een beschrijving opgenomen onder welke voorwaarden een bevoegd gezag ontheffing of vrijstelling kan verlenen. Tabel 4.1 is een samenvatting van de verbodsbepalingen. Ze voorzien in een bescherming van verblijfplaatsen, evenals de bescherming tegen versturende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Holland kan een ontheffing verlenen van de verboden als genoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10.

3.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren beschermd onder de categorie "Nationale soorten", zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Provincie Noord-Holland heeft bevoegdheid om bij verordening deze soorten "vrij te stellen" van de ontheffingsplicht (Provincie Noord-Holland, 2016). Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. In provincie Noord-Holland zijn, anders dan in veel andere provincies, de kleine marterachtigen niet vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Buning, hermelijn en wezel vallen onder de kleine marterachtigen en aan deze soorten moet dus getoetst worden. Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb, Vrl = Vogelrichtlijn, Hrl = Habitatrichtlijn

	A	B	C	D	E
Verbodsbepaling	Vogels Vrl	Dieren Hrl/ Bonn/Bern	Planten Hrl/ Bonn/Bern	Dieren (‘nationaal’)	Planten (‘nationaal’)
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen / verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)	3.5.2			
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen voortplantingsplaatsen (vp)		3.5.4		3.10.1.b (vaste vp)	
Beschadigen of vernielen rustplaatsen (rp)	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b (vaste rp)	
Eieren:					
Vernielen (of –Vrl- beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

Toelichting:

- Codes verwijzen naar wetsartikelen Wet natuurbescherming
- **Oranje** verbodsbepaling geldt alleen wanneer sprake is van opzet
- **Rood** verbodsbepaling geldt in alle gevallen, ook wanneer geen sprake is van opzet

3.3 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken / ongedaan te maken.

Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is daarnaast van toepassing op beschermde gebieden.

3.4 Literatuuronderzoek

In de omgeving van het plangebied zijn verspreidingsgegevens bekend van de soortgroepen zoals deze in tabel 4.2 weergegeven zijn. Van sommige soort(groep)en kan op voorhand al uitgesloten worden dat ze in het plangebied voorkomen of dat de werkzaamheden negatieve effecten hebben op deze soort(groep)en. Soort(groep)en waarvoor dat geldt, worden direct na de tabel kort besproken. Op deze soorten wordt in de verdere rapportage dan ook niet ingegaan.

Tabel 3.2 Soorten in de omgeving van het plangebied

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Flora	Groot spiegelklokje
Grondgebonden zoogdieren	Bunzing, hermelijn, wezel
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis
Vogels	Allerlei algemene vogels zoals houtduif, merel
Vogels jaarrond beschermd	Gierzwaluw, huismus, slechtvalk
Amfibieën en reptielen	Ringslang, rugstreeppad
Vissen	Geen gegevens
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Geen gegevens

Van de volgende soort(groep)en kan het voorkomen of negatieve effecten erop op voorhand uitgesloten worden:

- Groot spiegelklokje, omdat op zowel Kavel 13 en de Breevastkavel (kavel 4) geen standplaatsen aanwezig zijn waarop groot spiegelklokje kan groeien
- Ringslang, omdat geen geschikt habitat aanwezig is op de kavels. Er zijn geen broeihopen die het voor de ringslang mogelijk maken om zich voort te planten
- Rugstreeppad, omdat geschikt voortplantingswater ontbreekt voor de rugstreeppad
- Ringslang, omdat in het plangebied geen geschikt leefgebied aanwezig is voor de ringslang. Broedhopen ontbreken waardoor de soort zich niet voort kan planten
- Overige amfibieën en reptielen, omdat geen waarnemingen bekend zijn van deze soorten in en in de omgeving van het plangebied. Daarnaast is voor deze soorten geen geschikt leefgebied aanwezig in het plangebied
- Vissen, omdat in en in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van beschermde vissoorten. De onderdelen van het plangebied bevatten ook geen geschikt leefgebied voor beschermde vissoorten
- Vlinders, libellen en overige ongewervelden, omdat in en in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van beschermde soorten van deze soortgroepen. De onderdelen van het plangebied bevatten voor deze soorten ook geen geschikt leefgebied

3.5 Effecten

3.5.1 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek heeft de ecooloog geen waarnemingen gedaan of sporen aangetroffen van beschermde soorten grondgebonden zoogdieren. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de bunzing, hermelijn en wezel, ofwel kleine marterachtigen. Op Kavel 13 is geen habitat aanwezig waarin kleine marterachtigen kunnen voorkomen. Er is geen begroeiing aanwezig en ook kan de aanwezigheid van holen in de grond uitgesloten worden op deze locatie. Het voorkomen van kleine marterachtigen op Kavel 13 is dan ook uit te sluiten. Op de Breevastkavel (kavel 4), is het voorkomen van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen eveneens uit te sluiten. Er zijn namelijk geen holen aangetroffen in de grond die door deze soorten gebruikt kunnen worden. Hoewel op de Breevastkavel (kavel 4) wel begroeiing aanwezig is, vormt dit geen essentieel leefgebied van kleine marterachtigen. De begroeiing is namelijk te versnipperd en er zijn geen verbindingen met omliggend groen.

3.5.2 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Verblijfplaatsen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, andere bouwwerken of in bomen. Foerageergebieden zijn groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen en watergangen. Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen. Foerageergebieden en vliegroutes zijn essentieel (en beschermd) wanneer er geen gelijkwaardige alternatieven aanwezig zijn en het functioneren van een verblijfplaats ervan af hangt.

In 2015, 2017 en 2018 (Ecoresult, 2015; Gemeente Amsterdam, 2017; Gemeente Amsterdam, 2018) zijn vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen in kaart gebracht. In 2015 was nog een vliegroute aanwezig aan de noordzijde van Kavel 13. Deze vliegroute is zowel in 2017 als in 2018 niet meer teruggevonden. Een essentiële vliegroute is dan ook niet aanwezig. Op de Breevastkavel (kavel 4) zijn geen vliegroutes en/of foerageergebied vastgesteld in een van deze onderzoeken. Op Kavel 13 is eveneens geen foerageergebied vastgesteld. Negatieve effecten op essentiële vliegroutes en/of foerageergebied als gevolg van de werkzaamheden zijn er dan ook niet.

Gebouwbewonende vleermuizen

Onder deze groep vallen de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. De soorten maken allen gebruik van openingen in gebouwen. Op beide kavels is geen bebouwing aanwezig. De gebouwen in de directe omgeving zijn daarnaast ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege de constructies die gebruikt zijn (veelal staal en glas) waarbij geen geschikte holtes of ruimtes aanwezig zijn voor vleermuizen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen zijn dan ook uit te sluiten. Nader onderzoek en/of een ontheffing zijn met betrekking tot gebouwbewonende vleermuizen niet nodig.

Boombewonende vleermuizen

Omdat er geen bomen in het plangebied staan, zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen (gewone grootvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis) uitgesloten. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van deze soorten zijn er dan ook niet. Nader onderzoek en/of een ontheffing zijn met betrekking tot boombewonende vleermuizen niet nodig.

3.5.3 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze soorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. In de omgeving van het plangebied komen verschillende broedvogels met een jaarrond beschermd nest voor.

In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig en de gebouwen in de omgeving van het plangebied bevatten geen geschikte daken of dakranden (of andere openingen) waarlangs gierzwaluw of huismus de panden kunnen gebruiken. In de directe omgeving van het plangebied zijn ook geen nestplaatsen van deze soorten bekend (www.maps.amsterdam.nl). Het is dan ook uit te sluiten dat de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten heeft op deze soorten.

De slechtvalk broedt eveneens in bebouwde omgeving. De slechtvalk broedt vrijwel uitsluitend in speciaal voor de slechtvalk aangebrachte nestkasten en heel sporadisch op uitstekende randen aan vaak hoge gebouwen. Voor de slechtvalk zijn op geen van de gebouwen geschikte locaties aanwezig waar gebroed kan worden. In de omgeving van het plangebied is wel een slechtvalkennest bekend, namelijk op het ABN-AMRO kantoorgebouw (NDFF). De slechtvalk maakt dan ook mogelijk gebruik van het plangebied als foerageergebied. Deze functie blijft echter tijdens en na de werkzaamheden bestaan en in de omgeving is ruim voldoende foerageergebied aanwezig.

Tijdens het broedseizoen beschermde vogels

De nesten van deze soorten zijn beschermd als ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het oriënterende veldbezoek zijn enkele geschikte plekken aangetroffen waar broedvogels een nest kunnen bouwen. In het plangebied, de Breevastkavel (kavel 4), zijn kleine struiken aanwezig waarin broedvogels kunnen nestelen. De gebouwen zelf bevatten geen (tot nauwelijks) geschikte plekken voor broedvogels om te nestelen. De platte daken op gebouwen zijn mogelijk wel geschikt als nestplaats voor meeuwen of scholekster. De begroeiingen op de Breevastkavel (kavel 4) zijn geschikt als nestplaatsen voor algemene broedvogels zoals heggenmus. Door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten kan voorkomen worden dat in gebruik zijnde nesten verstoord en/of vernietigd worden.

De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart t/m juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Sommige vogels broeden ook in de maanden daaromheen. Rekening houdend met de kenmerken van het plangebied, is het niet te verwachten dat in de maanden november, december, januari en februari vogels tot broeden komen. Als binnen deze maanden

wordt gestart met de werkzaamheden, dan broedvogelcontrole voorafgaand aan het werk niet nodig. Wel blijft er sprake van een overtreding wanneer een in gebruik zijnde nest van een broedvogel wordt verstoord. Als in de maanden maart tot en met oktober gestart wordt met de werkzaamheden dan zijn maatregelen nodig om negatieve effecten op in gebruik zijnde nesten te voorkomen. Een controle op nesten van broedvogels is dan voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringsvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De breedte van deze zone dient door een ter zake kundige te worden bepaald.

3.5.4 Zorgplicht

Zoals in paragraaf 3.2 beschreven is, geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen voor enkele soorten (Provincie Noord-Holland, 2016). Voor soorten genoemd in deze Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland is dus geen ontheffing nodig bij ruimtelijke ontwikkelingen en ook maatregelen hoeven niet getroffen te worden. In het kader van de zorgplicht geldt er echter wel een meldingsverplichting. Provinciale staten stelt dat een melding moet worden gedaan voorafgaand aan de werkzaamheden. Bij deze melding moet aangegeven worden op welke soorten van de vrijstellingsverordening mogelijk negatieve effecten ontstaan. De melding moet gedaan worden door middel van het meldingsformulier van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUDNHN).

In het plangebied kunnen de volgende vrijgestelde soorten voorkomen: dwergspitsmuis, egel, huisspitsmuis. Het is niet uit te sluiten dat met de werkzaamheden negatieve effecten ontstaan op deze soorten. Daarom moet voor deze soorten bij de RUDNHN een melding gedaan worden voorafgaand aan de werkzaamheden.

4 Gemeentelijk beleid Amsterdam

In dit hoofdstuk worden de werkzaamheden getoetst aan het gemeentelijke natuurbeleid van gemeente Amsterdam.

4.1 Hoofdgroenstructuur

Het plangebied valt niet binnen de ecologische hoofdgroenstructuur van gemeente Amsterdam. Vlakbij het plangebied ligt wel een deel van deze structuur, namelijk sportveld Buitenveldert. Dit sportveld ligt ten westen van het plangebied. Negatieve effecten op de hoofdgroenstructuur zijn echter uit te sluiten omdat de beoogde ontwikkeling van tijdelijke en lokale aard is.

4.2 Hoofdbomenstructuur en monumentale bomen

De Hoofdbomenstructuur van gemeente Amsterdam is nog niet geheel gereed. Wel is er per stadsdeel een hoofdbomenstructuur of bomenbeleid beschikbaar. Voor stadsdeel Amsterdam Zuid is een kaart beschikbaar van de hoofdbomenstructuur. In het plangebied staan geen bomen die behoren tot de hoofdbomenstructuur van gemeente Amsterdam. Ook in de directe omgeving van het plangebied zijn geen bomen aanwezig die deel uitmaken van de hoofdbomenstructuur. Negatieve effecten op de hoofdbomenstructuur zijn dan ook uit te sluiten.

In het plangebied, of binnen de invloedssfeer van het plangebied, staan geen monumentale of anderszins via gemeentelijk beleid beschermde bomen. De werkzaamheden hebben dan ook geen negatieve effecten op door de gemeente beschermde bomen.

4.3 Exoten

In de omgeving van het plangebied komt de Japanse duizendknoop voor (maps.amsterdam.nl en NDFF). De dichtstbijzijnde bekende vindplaats van duizendknoop ten opzichte van het plangebied ligt op meer dan 500 meter afstand. Het is echter niet met zekerheid uit te sluiten dat dicht bij het plangebied ook al locaties aanwezig zijn met besmetting van Japanse duizendknoop. Omdat bij de herontwikkeling van het terrein waarschijnlijk gegraven wordt, is het van groot belang om rekening te houden met Japanse duizendknoop.

Bij grondverzet bestaat er het gevaar dat Japanse duizendknoop zich op kale grond binnen het plangebied vestigt. Dit kan al met zeer kleine fragmenten van de plant gebeuren. Bij vestiging van Japanse duizendknoop volgt vrijwel altijd een snelle en woekerende uitbreiding die schadelijk is voor inheemse soorten. Het is daarom bijzonder belangrijk om geen grond aan te voeren die mogelijk 'besmet' is met deze soort (of een andere uitheemse duizendknoop). Daarnaast is het van belang om het plangebied te monitoren op het voorkomen van de soort. Als de soort zich toch weet te vestigen, kan in een vroeg stadium de plant, inclusief grond, verwijderd worden. Dit dient wel te gebeuren onder begeleiding van een ter zake kundige ecooloog of ander persoon met kennis en kunde over de plant.

4.4 Natuurkansen en knelpunten

Gemeente Amsterdam zet in haar visie in op het signaleren van kansen en knelpunten voor de natuur bij iedere ruimtelijke ontwikkeling. Het is van belang om in een vroeg stadium kansen en knelpunten te ontdekken zodat deze nog meegenomen kunnen worden in ontwerp of planvorming. In het plangebied zijn geen knelpunten voor de natuur aanwezig. Het enige knelpunt voor de natuur is de grote hoeveelheid verharding en het weinige groen in het plangebied. Ten noorden van het plangebied ligt de A10. De snelweg is een knelpunt voor kleine zoogdieren en andere grondgebonden diersoorten die tussen de begraafplaats Buitenveldert en sportpark Buitenveldert willen pendelen. De werkzaamheden hebben echter geen betrekking tot de A10 waardoor dit knelpunt niet opgelost kan worden binnen dit project. Andere knelpunten zijn er niet.

Voor de ontwikkelingen die in het plangebied gepland zijn, zijn enkele algemene kansen voor biodiversiteit die benut kunnen worden. Het gaat hierbij om de volgende kansen:

- Het aanplanten van inheemse bomen en struiken om de biodiversiteit te verhogen. Hierop komen onder andere insecten en vogels af
- Het inbrengen van nestgelegenheid voor vogels door het ophangen van nestkasten (bijvoorbeeld nestkast zwarte roodstaart bij gebouwen)
- Het inbrengen van verblijfplaatsen voor vleermuizen door het ophangen van platte kasten aan gebouwen en/of bolle kasten aan bomen. Dit is alleen zinvol als voldoende begroeiing wordt aangeplant of aanwezig is/blijft
- Het inzaaien van inheemse bloemenmengsels om wilde bijen en vlinders te helpen
- Het inbrengen van bijenhotels in het plangebied

4.5 Beschermden muurplanten en orchideeën

Gemeente Amsterdam kent bovenop de Wnb een aanvullend beleid voor een aantal bijzondere, niet (meer) beschermde muurplanten en orchideeën. Dit beleid wordt gekoppeld aan een nieuwe gedragscode. Dit betekent dat gemeente Amsterdam voor deze soorten de bescherming opstart of continueert. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen vindplaatsen van muurvarens, andere muurplanten of orchideeën bekend. De dichtstbijzijnde vindplaatsen van muurplanten in Amsterdam bevinden zich op een afstand van meer dan 625 meter tot het plangebied. Binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek ook geen waarnemingen gedaan van bijzondere muurplanten of orchideeën. Ook zijn geen standplaatsen aangetroffen die voor deze soorten geschikt zijn. Negatieve effecten op deze soorten als gevolg van de ontwikkelingen kunnen dan ook uitgesloten worden.

5 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van gemeente Amsterdam heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet Natuurbescherming voor het bouwrijp maken en herontwikkeling van de Breevastkavel (kavel 4) en het tijdelijk gebruik van de Vivaldi Kavel 13 tijdens de bouw van Kavel 12 (EMA) en Kavel 14 (Van der Valk Hotel) op de Zuidas van Amsterdam. Kavel 13 wordt momenteel zelf niet bebouwd. Het bouwrijp maken van Kavel 13 staat gepland voor augustus 2020. De bouw van de kavel staat het laatste kwartaal van 2022 gepland. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de bepalingen als opgenomen in de Wnb, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen worden verleend.

5.1 Wet natuurbescherming

Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?

Het is noodzakelijk om de ontwikkeling te toetsen aan soortenbescherming (vanwege de mogelijke aanwezigheid van flora en fauna). Een toetsing aan beschermde gebieden en houtopstanden is niet nodig.

Het meest dichtbij gelegen N2000 gebied is het gebied Botshol op 8,5 kilometer. Het meest dichtbij gelegen stikstofgevoelige N2000 gebied is ook Botshol. Gezien de afstand tot Natura 2000-gebieden (8,5 kilometer) en de tijdelijke aard van de werkzaamheden is niet te verwachten dat de werkzaamheden negatieve effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Effecten als gevolg van geluid, trilling en licht zijn dan ook op voorhand uit te sluiten. Effecten op Natura 2000 gebieden als gevolg van de uitstoot van stikstof zijn niet te verwachten. Zekerheid hierover kan uitsluitend worden verkregen door het uitvoeren van een AERIUS berekening.

Toetsing in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de vorm van een 'Nee-Tenzij'-toets is niet nodig, aangezien het plangebied niet binnen het NNN ligt.

Onder de Wnb zijn sommige houtopstanden en solitaire bomen beschermd. De Wet natuurbescherming is alleen van toepassing op houtopstanden buiten de bebouwde kom, het plangebied ligt binnen de bebouwde kom. Toetsing aan beschermde houtopstanden is daarom geen onderdeel van deze natuurtoets.

In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?

De beoogde ontwikkeling is niet strijdig met de Wnb. Negatieve effecten op beschermde soorten kunnen uitgesloten worden en/of voorkomen worden. Met betrekking tot broedvogels zijn wel maatregelen nodig om negatieve effecten te voorkomen (zie hieronder).

Zijn maatregelen en/of een ontheffing nodig?

De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen gestart te worden, voor deze locatie zijn de maanden november tot en met februari geschikt om te starten met de werkzaamheden. Als dat niet kan dan is een broedvogelcontrole nodig om te voorkomen dat in gebruik zijnde nesten van broedvogels worden verstoord of vernietigd tijdens de werkzaamheden. Als een in gebruik zijnde

nest aanwezig is, dan moet een verstoringsvrije zone rondom het nest aangehouden worden tot het nest verlaten is.

Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

Als de werkzaamheden ergens in de periode maart t/m oktober gestart worden, dan is een broedvogelcontrole nodig. Als tijdens de controle blijkt dat in gebruik zijnde nesten van broedvogels aanwezig zijn, dan is een verstoringsvrije zone rondom het nest nodig. Deze zone wordt aangehouden tot het broedgeval niet meer aanwezig is. Meestal duurt dit enkele weken tot enkele maanden. Daarna kan ook binnen de verstoringsvrije zone gewerkt worden.

In tabel 5.1 is een samenvatting opgenomen van de toetsing aan de soortenbescherming.

Tabel 5.1 Conclusies toetsing soortenbescherming

Aanwezige soort(groepen)	Effect	Vervolgstappen
Flora, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels met jaarrond beschermd nest, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden.	Geen overtreding artikel 3.5 of 3.10	N.v.t.
Vogels zonder jaarrond beschermd nest	Mogelijk overtreding artikel 3.1	Starten met de werkzaamheden in de maanden november t/m/ februari of uitvoeren van een broedvogelcontrole voorafgaand aan de werkzaamheden.

5.2 Gemeentelijk natuurbeleid

Negatieve effecten op de Hoofdgroenstructuur, beschermde bomen, de Hoofdbomenstructuur en beschermde muurflora en orchideeën als gevolg van de ontwikkelingen zijn uit te sluiten. Verdere acties zijn niet nodig.

Rond het plangebied komen invasieve exoten voor zoals de Japanse duizendknoop. Het is van belang om rekening met deze woekerende en snelgroeiende soort te houden. Bij afgraven en vervoer van grond is het van belang om controles van de grond te doen. Ook moet het plangebied op de soort gemonitord worden. Bij een kleine besmetting is het bestrijden van de soort nog relatief goed uitvoerbaar.

Voor het plangebied zijn enkele natuurkansen te signaleren, namelijk de volgende:

- Het inbrengen van nestgelegenheid voor vogels door het ophangen van nestkasten (bijvoorbeeld nestkast zwarte roodstaart bij gebouwen)
- Het inbrengen van verblijfplaatsen voor vleermuizen door het ophangen van platte kasten aan gebouwen en/of bolle kasten aan bomen

- Het aanplanten van inheemse bomen en struiken om de biodiversiteit te verhogen. Hierop komen onder andere insecten en vogels af
- Het inzaaien van inheemse bloemenmengsels om wilde bijen en vlinders te helpen;
- Het inbrengen van bijenhotels in het plangebied

6 Literatuur

Provincie Noord-Holland, 2016. Verordening Wet natuurbescherming. PRB, publicatienr. 6154.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten beschermde soorten.

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2017.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.floron.nl

www.maps.amsterdam.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdierverseniging.nl